

Aan de leden van de Tweede Kamer der Staten-Generaal

Den Haag, 16 november 2025

Beste collega's,

Als klein jongetje uit de Achterhoek bezocht ik met mijn ouders tijdens het kabinet Den Uyl voor het eerste de Tweede Kamer. Dat maakte een diepe indruk. Anne Vondeling zat de vergadering voor en dat deed hij meesterlijk. Het gevoel van ontzag voor de Kamer als instituut heeft mij sindsdien nooit verlaten. Op onverwachte momenten overvalt me ook nog dat andere gevoel, dat ik als jochie uit het Oost-Nederland zeer bevoorrecht ben dat ik zelf op een Kamerzetel ben beland.

Alle 150 genieten wij het voorrecht om vanuit eigen overtuigingen het algemeen belang te dienen. De grote passie voor de politiek en de brandende ambitie om het verschil te maken motiveert ons. Wel vanuit het besef dat het telkens afwegen van zeer legitieme belangen veel moed en wijsheid vereist en niemand dit alleen kan. Daarom hebben we de Nederlandse parlementaire democratie in ons hart gesloten.

In een wereld waar autocratische krachten steeds meer terrein winnen, kunnen we de kracht van onze democratie niet genoeg vieren én versterken. Dat versterken kan door onze politieke cultuur te verbeteren. Die wens werd tot mijn grote vreugde breed gedeeld in het debat over de verkiezingsuitslag en ook al direct in praktijk gebracht. Ik zou het een enorme eer vinden om daar betekenisvol aan bij te dragen. Daarom werp ik mij met veel hartstocht op als kandidaat-voorzitter.

Als het belangrijkste uithangbord van onze democratie vervullen wij een voorbeeldfunctie en mag het, nee moet het, ook stevig botsen in onze debatten. Ik wil bevorderen dat we daarbij vooral op de bal spelen en niet op de man of vrouw. Dat is wat alle Nederlanders van ons verwachten. Dan is er zowel ruimte om noodzakelijke compromissen te sluiten als om met respect te accepteren dat we van mening blijven verschillen. Dan laten we Nederland zien dat we burens zijn in een open en vrije samenleving, in plaats van vijanden in een vechtmaatschappij.

Mijn eerste bezoek aan het parlement was één van de gebeurtenissen die mijn fascinatie voor de politiek voedde. Een fascinatie die leidde tot een studie politicologie in de jaren tachtig en tot een loopbaan waarin ik nu ruim drie decennia actief ben in en rond de Tweede Kamer.

Ik ken de Kamer als mijn broekzak en beschik over alle capaciteiten die een goed voorzitter eigen zijn, want heb:

- Ervaring met voorzitten. In de acht jaar dat ik lid ben van het Presidium zat ik bijna 400 plenaire vergaderingen voor, die goed en tijdig zijn verlopen.
- Ervaring met leidinggeven. Ik was o.a. acht jaar lid van de Raad van Bestuur van een organisatie, die in omvang de Kamerorganisatie evenaarde.
- Ervaring met het ontvangen van buitenlandse gasten en het vertegenwoordigen van de Kamer bij symposia, media en herdenkingen.

- Het vermogen om te verbinden en boven de partijen te staan. Zoals blijkt uit mijn voorzitterschap van de succesvolle parlementaire enquête naar de gaswinning in Groningen. En uit mijn rol als (in)formateur in steden als Amsterdam, Arnhem en de provincie Groningen.

In al deze rollen ben ik niet alleen in staat geweest om te verbinden, maar ook om gezag uit te stalen én uit te oefenen, doordat ik iedereen in zijn of haar waarde laat. Tegelijkertijd treed ik fair en daadkrachtig op als het moet. Ook als het gaat om het handhaven van ons Reglement van Orde.

Ons belangrijke werk wordt gedragen door de staf van de Kamer en van de fracties. Zij verdienen de best denkbare werkomgeving om hun cruciale rollen te vervullen. Daarom heb ik een heel actief aandeel gehad in het benoemen van de nieuwe Griffier en directieleden. Samen met hen en in afstemming met leidinggevendenden binnen de fracties help ik graag mee aan een nog prettiger organisatiecultuur.

Wij bouwen een wenkende toekomst op de schouders van reuzen, van hen die voor ons de weg hebben bereid. Ik hoop van harte dat jullie mij het vertrouwen geven om in de voetsporen van Anne Vondeling en zijn opvolgers te treden. Om gezamenlijk onze politieke cultuur te verbeteren, het aanzien van de Kamer te vergoten én vol overgave de kracht van onze democratie uit te venten.

Met de allervriendelijkste groeten,
Tom van der Lee